

Latweefchu Awifes.

Ar augstas Gewefchanas = Kummissiones staxu un nowehleschanu.

Nr. 36. Zettortdeenâ 5tâ Septembara 1829.

Zelgawâ 3schâ Septembara.

Swehtdeenâ mehß scheid eeksch wiffahm basni-
zahn Deewam farvus pateizibas uppurus bijam
atneffuschi par to schehligu un spehzigu paligu,
ar fo tas Wissuaugstakais muhsu drohschirdi-
gus, prett Turkeem isfubtitus karrawihrus irr
eepreezinajis, kas tahs stipras pilssehtas pee mel-
nas jubras Burgas, Ankioli un Misembria un
tahs us Konstantinopola zekku Nidos un Karnab-
bat irr uswarrefuschi. Bet weena preeziga sinna
ohtrai pakkal steidsjahs un kad nu atkal jau ta leela
pilssehta Selimno un no muhsu kugguspehta tee
krepusti Bassiliko, Akteboli un Inadia pee melnas
jubras irr usneinti tappuschi, tad wehl ta beidsama
Pehterburges awihse mums no tahs wehraleeka-
mas uswarrefchanas tahs ohtras wirspilssehtas
no Turku walsts, prohti Adrianopeles,
stahsta, kas 8tâ Augustâ deenâ appaksch Kreewu
waldischanas padewusees. 10,000 Turku sal-
dati, jebfchu warreja par zitteem zekkeem isimukt,
paschi farvus karra eerohschus noliffuschi un
par wangateem tappuschi, bet pehz no muhsu
Wirsgenerala Graf Diebitsch Sabalkanski us
farwahm mahjahm attlaisti. Zohs leelus karra-
un ehdamu-padohmus, kas tur atrafti, tif ahtri
ne warr iskattiht. Echi pilssehta, kas tanni
1360tâ gaddâ appaksch Turku waldischanas
nahze un 93 gaddus wimmu walsts wirspilssehta
un Turku Keiseru mahjoklis bija, kamehr tee
tanni 1453schâ gaddâ Konstantinopoli uswinneja,
irr eeksch 160 kohrtelehm eedallita ar 20,000 nam-
meem un 150,000 eedsihwotajeem; par 11 wahr-
teem warr eebraukt, 3 uppes tur saweenojahs, ta
Marizza, Tundscha un Urda-uppe, un wisseem,
kas no Wahz- un Unguru semmes us Konstan-
tinopoli gribb eet, zaur scho pilssehtu jabrauz
zaur, jo ta us paschu leeljekku gult un tiffai 23½
jubßes noht no Konstantinopoles.

No Engurehm Seenu (Zuhni) mehnefi.

Urridsan muhsu draudsê jau no pehrna rud-
dena wiffu zauru seemu, ja ir wehl zittu, drudsis
lihds schim laikam lohti wahrdsinajis. Tif pee
jau labbi wezzigeem kâ ir pee tahdeem, kam wehl
zittas flimmibas peemettahs, drudsis to nahwi
peewedde. Kas wehl jauni un no zittahm kai-
tehm swabbadi bij, tee scho sehrqu pahrzeete. Bet
tâ ne laimojahs Engures zeemâ Kille Kristam
kam seewa ar areem fihkeem behrneem bija. No
drudschâ lohti mohzichts, kad seewa patte bij us
lauku braukufi, winsch pats swehdeenas rihtâ
eekurrina pirti, sagahs stipru garru us krahni,
zerredams zaur sweedreem sew to drudsi nodsiht.
Weens buhdams kaph us lahwi, turpat pagihbst
nokriht un leelâ twaikâ noslahpst. — Ta seewa
pahrbraukufi un wimmu mehledama to atrohd bes
dsihwibas. Winsch kâ labs un meerigs sweemeeks
muhsu zeemâ wiffu farwu muhschu dsihwojis, un
tapehz gamma noscheshlojams irr, jo winsch pee
zittas labbas wesselibas tif 41 gaddu wezs buh-
dams tâ farwas deenas jo laikaki nobeidsis. Kas
gribb ar warru un ahtri, bes kahdam derri-
gahm sahlehm flimmibas nodsiht, tas warr ahtri
zittâ nahwes nelaimê sakrist.

Labba mahte mihl farwu behrnu un to bes ap-
dohina tahdâ wectâ ne atstahs, fur tas warr ne-
laimê tapt. Ir ikweens zits, kam mas dauds zil-
weka firds irr, buhs prett masu behrnu schehligs
un palihdsigs. Bet ak! stary muhsu latwee-
scheem zitti gan tahdi nau! Kad lohps kahds
eekriht alkâ, tad tee to eeraudsejuschi kleezdami
teff pee glahbschanas, un kâ dascha mahte darra
ar paschu sihdamu behrnu! — Zadsird! —
Weens kungs ar farwu mahfi brauz no Zelga-
was us Lustesmuischu. — Bassaras faule tan-

ni deenâ stipri degge un dunduri sirgus gauschi mohzija. Weenahm mahjahm, it turvu pee pascha leelzetta garram braukdami, par laimi eerauga peepefchi ta mahse weenu it masu sibdamu behrnu kas tur, fur sirgeem jatekk, bija nolifts. Ur leelu warru tif warreja tohs sirgus un rattus no ta behrna atlohziht, kamehr ta gaspascha no ratteem islehze, un behrnu us sawahm rohkahm usnehme. Ne zil tahlu pee schohga stahw zitta seewa, kas wairak nedarra ne kâ ween skattahs. Ta gaspascha schai to behrninu peeness, un tai stahsta kâ negudri tas irr, kad tahdu sibku behrnu us paschu zellu noleek, fur brauzeji to nemamoht warr fabrauft. Bet schi kâ bes jehga atbild: kahda dalla man pee ta behrna? mahte jau patte to tur nolifke un zittur nogahje. — Saffi: arri tahda seewa peln mahtes gohdu?

B — t.

No Turku semmes.

(Beigums.)

(Stattes Nr. 34.)

Nu jau dauds ismannifect no Turkeem un winnu buhschanas. Gan wehl wairak tē warretu stahstih, bet mehš negribbejam leelu grahmatu rakstih; mehš tikkai dohmajam, ihsumâ jums kahdas sinnas no schihš tautas doht, ar ko mehš taggad karru turram, lai jums bailes par Turkeem sustu, un juhs redsetut, ka tee ne tif spehzigi, ne tif gudri irr, kâ Kreewi. Ja nu jums wehl patihš dsirdeht,

Kahdas semmes pee Turku = walstš peederr?

tab jums par mihslestibu to arri wehl ihsumâ stahstihm.

Cirohpâ teem warr buht 10 milliones pawalstneeki, un tur schie semmes = gabbali teem peederr:

1) Rum = ili, jeb Romania, ar to warren leelu galwas = pilsatu Konstantinopoli, ko Turki Stambul sau. Tē mahjo patš Sultans, tē irr wiffa spehka un waldischa-

nas widdus. Schinni pilsatâ dsihwo weena millione zilweku, tē irr pee 450 Turku basnizas, un pulks kristigu Deewa = nammu, tē leela andele ar wiffu pasauli. Wiffi Cirohpēeri (ko Turki Prankus sau) mahjo weenâ ahr = pilsatâ, Pera wahrdâ. Wehl leels pilsats irr Abdrianopole.

2) Macedonia, fur Tessalonikas pilsats, ko no Bihbeles pasihstam.

3) Bulgarija pee Dohnau-uppes. Schinni semmē irr tee zeetaki Turku pilsati, kâ Beldine, Nikopolis, Cillistria, Rustschuka, Schumla, Brajilow, un zitti, un tē taggad in karsch plohsahs.

4) Serwija un Bosnija, arri pee Dohnau-uppes, prett Unguru = rohbescheem.

5) Albanija, pee widdus = juhras. Tē mahjo stipri karra = laudis.

6) Bezza Greekeru semme, pee widdus = juhras. Ta taggad zaur ilgu karru neschehligi nopohstita, un labba dalla no tahs, kas sinn, paliks turpma no Turku rohkahm atswabbinata.

7) Pulks leelu un masu juhras = saltu stary Greekeru semmes un masu Ahfija, un tab wehl

8) Moldawas un Wallakijas = semmes, no ihpascheem leel = kungeem, jeb Gospodahreem walditas, kas Turkeem tikkai meslus maksa. Tur kristiti laudis ween mahjo, un schinnis diwi semmes stahw taggad Kreewu karra = spehks.

Ahfijâ irr kahdi II Milliones eemahjneeku, bes Arabijas, un tur schie semmes = gabbali Turku rohkās:

1) Masa Ahfija, jeb Anatolija, kalnaina bet baggata semme ar dauds leeleem pilsateem. Smirna pilsats irr leelakais un tur baggata andele.

2) Sihrija, lihds ar wezzu Kanaana = jeb Juhdu semmi. Tanni tee diwi leeli pilsati Aleppo un Damaskus. Arridsan Jerusalem wehl stahw, un no wiffceem wezzem schihš semmes pilsateem wehl warr puhstas un pehdas atrast.

3) Mesopotamija, fur Bagdada leels pilfats.

4) Armenija, fur Erzerum leelafais pilfats. Urri schinnt gabbalâ karsch ar Kree-weem.

5) Arabija, ar teem pilfateem: Mekka, fur Mahmuds dsimnis, un Medina, fur winsch apraktis. Schi leela semme, kurrâ Sinâi kalns, gan drihs pee Turku walsts nebuhtu peeskaitama, jo Sultanam tē gan masa warra irr, un ta dauds ihpafcheem kungeem peederr; tomehr Turku = Keisars bohma wehl pahrwaldneeks par tahm buht.

Uwrîkâ irr kahdi 4 Milliones eedsihwo-taju, un teitan Turkeem ihsti peederr tikkai

1) Egiptes semme, fur ta leela Nihl-uppe, kas ifgabbâ pahrpluhfdama semmei auglibu un baggatibu atnes. Tē wehl dauds atlik-fuschas peeminna-sihmes no ittin wezzeem laikeem, un leela andele tohp turreta. Leelaki pilfati irr: Alekfandrija pee widdus, un Kahira ne tahl no farkanas juhras, zaur ko Mohsus Israēla behrnus iswedde, un fur Waraōns noslihke.

2) Ittin ihsti teem nepeederr tahs trihs laupitaju walstinas pee widdus-juhras, ar wahr-deem: Alschihre, Tuhnis, un Trihpolis. Ur tahm irr gan wihsiga buhschana; jo scho triju pilfatu walbineeki, kas ween-mehr no Turku tautas, ar wissahm Girohpes tautahm farru turr, kas teem ifgabbâ dah-nas nedohd. Teem karrâ-kuggi, fo us laupischanu isfuht, un kas wissas andeles-lai-was noht nem, fo juhrâ atrohn, un fo warr pahrwarreht; laiwas un prezzes paturr, un laiwneekus tik ilgi zeetumâ par wehrgeem turr, kamehr no Girohpes tohp ismaksati, jeb ar naudi iswaddoti. Schee laupitaji leelu skahdi darra, un gandrihs wissa pasau-le wehletu, ka wiinnu laupiga buhschana weenreis no spehzigeem Kehnineem taptu is-nihzinata.

R i h b s i b a.

(W — .. — .. — m!)

Es garrâ redseju behrninu, kâ debbesigu; bet winna gihmitis bija bahls un kâ nostummis. Wehsch zilleja winna tumtschu drehbiti, kas tik-kai pa pufs winna meesu apklahje. Zellōs pakrittis us pihschleem, rohznas salizzis, ilgoda-meess tas usskattijahs ar affaru-pilnahm azzim augschup us debbesim, un nolaide tahs atkal. — Kâ sauz terwi? jautaju es. — Behrninsch atbil-deja: Mans wahrds irr Pasemmiba. —

Tē peepeschi tas behrninsch tappe apklahs no padebbescha, bet redsi, tas pats isnahze atkal kâ pilniga jauna meita. Drohschi winnas ajs aug-schup us debbesim skattijahs; gaischumâ no aug-schenes spihdeja winnas gihmis. Winnas sinih-dru, wesselu augumu klahje apgehrbs, sils kâ debbes. Kas tu effi? jautaju es. Atbildeja: Ta patti, fo tu redseji kâ behrninu; bet taggad manni sauz Tizzibu.

Tee padebbeschi sehpe atkal scho meitu, un no jauna zits seewischkis isnahze, kâ zilwezigs un debbesigs, prahthigi un flussi skattidamees; plasch apgehrbs, falsch kâ rudsu-fehja pawassarâ, tai lihds kahjahm trohtajahs. Ta skattijahs aug-schup, bet it kâ leelâ tahlumâ nostattoht, gal-wa tai lihke us preeksch, gaididama kahdas Gohdibas un Laimas ateeschanu. Pee kurra zil-weku-wahrda, jautaju es, buhs man terwi saukt, tu debbesiga? Man tikke atbildehts: Pasihstama tew esnu; ta patti, fo tu papreeksch kâ behrnu, un kâ meitu redseji; manni nu sauz Terribu. Drihs tu manni pilnigu redsefi.

Tikko tas wahrds isskanneja, ta jau bija pasubduft, un no padebbescha isnahze ta debbesiga Nihlestiba, ar rohschu apgehrbu tehrpta, kâ rihta blahsinas mihliga spohschumâ, gan us deb-besim, gan us semni skattidamees un ar azzim wissu wissapfahrt swehtidama. Garrâ parauts, peeluhgdams es to usluhkoju; — bet ta debbe-siga finaiddama fazzija: Tu manni mannâ deb-bes-gehrbâ effi redsejis; tã nerahdohs wirs semmes.

Te ischlichde tas gaisch spohschums. Ta pa-
suddahs, un es redseju tizzibu, zerribu un
mihlestibu, wiffas trihs sarweenotas, preeksch
mannahm azzim, tahda zilweka gihmi, kas stai-
gaja fwehtahm pehdahm paktat.

H - r.

Teefas flubbinaschanas.

Us pawehleschanu tabs Keiserisks Majesteetes,
ta Patwaldineeka wiffas Kreewu Walfis ic. ic. ic.,
tohp no Greesenes pagasta teefas aizinati, kam lah-
das parradu prassifchanas no ta appalsch schihs mul-
schas nomirruscha muhrneeka Fridrika Eck buhtu, lai
pee strahpes tabs muhschigas fluffuzeeschanas un pee
faudeschanas sawas teefas un meleschanas, lihds to
rotu Dktobera f. g. kas tas ween weenigais un isflehd-
sams termihns par peeteilschanu buhs, pee schihs pa-
gasta teefas peeteizahs, un tad sagalda, fo schi teefa
pehz likkumeem spreedihs.

Greesenes pagasta teefa 10ta Augusta 1829. I
Greitsche Matsch, pagasta wezzakais.
Julius Eckardt, pagasta teefas ffrihweris.

Us pawehleschanu tabs Keiserisks Gohdibas,
ta Patwaldineeka wiffas Kreewu Walfis ic. ic. ic.,
no Peenawas pagasta teefas wiffi un febturri, kam
fahdas prassifchanas pee trem Krohna Peenawas faim-
neekem Siblmannu Janna, Puttru Allit Mattihfa
un Trentschu Anfscha buhtu, kam leelu magasthnu-
un muischas parradu, truhkumu luwentariumu un
tabehl wairs ne spehdamas klaufschanas dehl, sawas
mabias irr janobohd, un par kurru mantahm konkursis
noliktis tappis, scheid tohp udsalzinati, diwsu mehne-
schu starpâ no appalsch rakstias beenas, pee schihs
pagasta teefas peeteilteeb.

Peenawa 15ta Augusta 1829. 2
(L. S. W.) ††† Krimun Jannis, pagasta wezza-
kais.
(Nr. 310.) Joh. E. Szonn, pagasta teefas ffrih-
weris.

Tas pee Potkaises braufses peeberrigs Janne Wrig-
ge wezzums 21 gabdu, fedleneeks sawa ammata, kursch
1828ta gabda ima Augusta beendâ, passi us gabdu
appalsch Nr. 117 dabbujis, un kurru winsch teizahs

pasubbuschu, tohp scheidan wiffahm teefahm par sinnu
flubbinahs, jo kahds ar scho negeldigu passes grab-
matu rahditohs, fâ beeglis sakerts taptu, un ta passe
atnemmana.

Potkaises pagasta teefa 28ta Augusta beendâ 1829.
††† Kaneep Janne, pagasta wezzakais.
(Nr. 85.) J. Baumgarten, pagasta teefas ffrihweris.

Kad weena masa semneeku wezza melna fehwe tai
29ta Juhli f. g. scheid irr atrasta, un lihds scho beenu
wehl ne weens pehz winnas meklejis, tad tohp tas, kam
ta fehwe peederretu, aizinahs, few eeksch to starpu
no 6 nebdelahm ar ffraidrahm peerahdischanahm un
ismakfaschanu tabs drikkuma naudas pee schahs teefas
meldeees, zittadi ta peeminnetta fehwe teefas lahdei
par labbu tam wairalfohlitajam taps pahrdobta.

Wehrgalles pagasta teefa 10ta Augusta 1829. 2
(S. W.) ††† Vechtche Adam, teefas peeschdetais.
(Nr. 42.) Ekrey, pagasta teefas ffrihweris.

Zittas flubbinaschanas.

Teela Wirzawas muischâ, diwi juhdses no Zelgawas
scho gabdu tas tirgus astoni beenas wehlakti prohi
23schâ Septempera beendâ taps turrechts.

Zai nakli no 4tas us 5tu Augusta beenu Kurmales
pagasta weens farkaus flimmels, ruhnihts, 12 gabdu
wezz, ar baltumizu peere, ar tumfchu asti un far-
reem un baltahm sibmehm pee kahjahm nosagts tap-
pis. Kas taifnu sinnu dohs, peenahkamu pateizibad
naudu dabbuhs.

Kurmales Muischas polizeie.

38 Slehbos zilts lihfu welwes no Leelbeenas schi
gabda tee leeli fladrl fudraba sakru klambari, pehz
tschubfkas wihses taifiti, tabs zilts sibmes un norakstis
tas plabtes un kas wehl, nosagti tappusch. Kad to
sagli warr saklauschinah, tas no aprinkamarschalla
von Sais no Ekkesem so fudraba rubbelus pateizibad
naudu dabbuhs, arrlidfan tad kab tas fudrabs jau
buhtu idkausehts un wairs naw atdabbujamis, bet kab
wifs wehl wessels taptu atrasts, tad tas dubbultu
maksu no 100 fudraba rubeleem dabbuhs.

Es ist zu drucken erlaubt.

Im Namen der Civiloberverwaltung der Ostseeprovinzen: Regierungs-*Assessor* Dieberichs, für den Censor.
No. 523.